

Aristotele

Metafisica

© 2000 R.C.S. Libri, Milano

4. [Stosunki między zasadami pierwszymi a Dobrem]

[...]

(a) Wydaje się, że antyczni teologowie zgadzają się z niektórymi myślicielami współczesnymi, którzy odpowiadają na to pytanie negująco: według nich dobro i piękno objawiałyby się jedynie, gdyby natura rzeczy doszła do odpowiedniego stopnia rozwoju. I czynią to, aby uniknąć poważnej trudności, na którą się natrafia, gdy się twierdzi, że Jeden jest zasadą pierwszą [principio]. (Ale ta trudność nie rodzi się z przypisania pierwszej zasadzie atrybutu dobra, ale z przyjęcia Jedynki jako zasady, i to zasady rozumianej jako element pierwotny, i wyprowadzenia z tego Jedynki jako liczby.) Także antyczni poeci są tego samego zdania, gdy twierdzą, że królują i rządzą już nie te bóstwa, które były na początku, jak Noc i Dzień, Chaos i Ocean, ale Zeus.

(b) O ile jednak mówią oni te rzeczy z prostego powodu, według nich, że bóstwa, które rządzą światem nie są zawsze te same; natomiast ci poeci, którzy łączą poezję z rozważaniami filozoficznymi, gdyż nie wyrażają wszystkiego w języku mitologicznym – jak na przykład Fericius i niektórzy inni – umieścili dobro jako pierwszą zasadę stworzenia. W ten sposób również Magowie, i niektórzy mędracy, którzy żyli później, jak Empedokles i Anaksagoras: Empedokles, rzeczywiście, umieścił Przyjaźń jak element, a Anaksagoras umieścił Inteligencję jako zasadę. A ci spośród nich, którzy utrzymują, że istnieją substancje niezmiennie, niektórzy mówią że Jeden i Dobro-samo-w-sobie; myślą oni, że istotą tego jest właśnie Jeden.

Problem jest więc następujący: które z tych rozwiązań należy zaakceptować.

Ale byłoby to rzeczą dziwną, gdyby temu, co jest pierwsze, wieczne, samo-wystarczalne w najwyższym stopniu, nie przynależały od początku, właśnie jako dobru, samo-wystarczalność i gwarancja pewności. I rzeczywiście jest ono niezniszczalne i samo-wystarczalne, ponieważ ma naturę dobra a nie z innego powodu. Dlatego, powiedzieć, że zasada pierwsza ma tę naturę oznacza z pewnością prawdę.

METAFISICA N 4/4, 1091

Str. 682

Tłumaczenie z włoskiego GK

Odsyłam do polskich tłumaczeń Metafizyki, do aktualnego nabycia w księgarniach.